שאלות ותשובות בהלכה

איסור "לא תחמוד" במתנות וקניות קטנות – ממתקים וצעצועים

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

איסור התורה "לא תחמוד" (שמות כ', י"ד) חל כאשר אדם מציק לחברו ומפציר בו שוב ושוב למכור או לתת לו חפץ מסוים שאין החבר חפץ למכרו, עד שהחבר ניאות ומוכר לו מתוך חוסר נעימות ודחק.

בפוסקים נדונה השאלה האם איסור זה חל גם בדברים קטנים ופעוטי ערך, כגון ממתק, צעצוע קטן או עט:

- מרן הגר"ח קניבסקי זצ"ל נקט שאיסור "לא תחמוד" חל מן התורה על כל חפץ שיש לו ערך כלשהו (אפילו שווה פרוטה), ולפיכך אסור להפציר בילד או במבוגר למכור או לתת ממתק או חפץ קטן שברשותו.
- מרן הגרח"פ שיינברג זצ"ל סבר שבממתקים ודברים קטנים שאין בני אדם הקפדנים עליהם כל כך, אם הפציר ונתן לו מחיר מלא – אין בזה איסור גזל גמור, אך מכל מקום ראוי לכל בר דעת להתרחק מהפצרות המביאות את הזולת ליתן חפציו שלא ברצון שלם (סוגיה הקשורה לחושן משפט סימן שס"ט).

בשיעור הובא מעשה בילדים בבית המדרש שהפצירו בחברם למכור להם ממתק מיוחד שהביא עמו. הילד סירב בתחילה, אך לאחר לחץ חברתי ממושך הסכים לקחת מטבע ולתת את הממתק. הובהר כי הפצרה כזו פוגעת ברצון החופשי של הבעלים, וראוי לחנך את הילדים שלא להפציר בחבריהם למכור חפצים האישיים.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

הוראת המשפט

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

סרקו את הקוד
לאתר הוראת המשפט

להרשמה ולפרטים: 02-62-60-680 · horat-hamishpat.co.il

© 2026 הוראת המשפט · כל הזכויות שמורות